VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Za pohádkovými i smutnými příběhy do Životic

GPS souřadnice: 49.7691708, 18.4751792

Praktické informace

Délka trasy: 4 km

Obtížnost: Lehká trasa po rovince kolem nejvýznačnějších památek obce. Výlet je možné jet s kočárkem a na kole. Pejskům se bude líbit.

Vzdálenost od Prahy: 380 km, cca 4 hodiny autem. Pojedete po dálnici D1 do Ostravy, pak do Havířova a podle směrovek na Životice.

Parkování: Zdarma nedaleko památníku v ulici Padlých hrdinů.

Památník životické tragédie

Zájemcům o návštěvu je otevřen po předchozí domluvě na tel. č. 558 711 866 nebo e-mailu ceskytesin@muzeumct.cz. Prohlídky jsou možné v čase otevírací doby ostatních poboček, tzn. úterý až pátek 8:00–16:00, sobota a neděle 9:00–17:00.

Možnost občerstvení: restaurace U Lesa, restaurace Tennis Hill.

WC: V památníku.

Nejbližší další výlet agentury Velká dobrodružství: Havířov, Karviná, Landek, Helfštýn, Hranice, Fulnek, Javor, Hrčava, Kopřivnice, Štramberk atd.

Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigallová.

Trasu testovali kamarádi Matyáš (8 let) a René (9 let) z Havířova se svými babičkami.

Postřehy dětí:

Maty: „Bylo mi líto těch pánů a u sochy jsem byl potichu. Pak už jsme s Renkem trochu zlobili.“

Renda: „Škoda, že už nebyla jablíčka, dal bych si je. Babi slíbila, že mi na podzim nějaké odsud koupí. “

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

zatímco Havířov je poměrně mladé město vzniklé až po druhé světové válce, nedaleko stojící Životice mají za sebou téměř 500 let historie. V té novodobé bohužel prožily i životickou tragédii. Co se stalo? Pojďte s námi na výlet a dozvíte se!

Památník zemřelých navštívíme hned na začátku, dále si pak budeme povídat hlavně o zámku, ovocných sadech a krásné krajině v okolí Těrlické přehrady, kterou budeme procházet. A samozřejmě nezapomeneme luštit tajenku a povídat si o pohádkách.

Hádanky a tajenka jsou pro děti, které už umí trochu číst, ale trasu mohou jít děti od pěti let.

Výlet jsme pro vás připravili ve spolupráci s Městskou knihovnou Havířov, a je pro vás tedy zdarma!

Dopis dětem

Ahoj, holky a kluci, dnešní vyprávění bude zpočátku smutné, pak ale zase pohádkové, jak jste zvyklí. Uvidíte mnoho krásných míst a budete plnit desítky hledacích úkolů. Víme přece, jak moc je máte rádi. Stejně jako k našim ostatním výletům jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Pokud půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Mapa výletu

Doplňovačka

Naše putování začíná před smutným památníkem. Neradi začínáme smutně, ale i to patří k české historii a k místu. Slibujeme, že jakmile si odvyprávíme smutný příběh dnešního výletu, vyrazíme do přírody.

Nejdůležitějším a zároveň nejbolestivějším místem Životic je **Památník životické tragédie**.

Najděte na budově památníku nápis a doplňte ho.

1. **MUZEUM …….**

Potichu se rozhlédněte. Na pomník prosím nelezte. Cedulky vám napoví, proč se to fakt nehodí. Je to hrobové místo – a hrobečky prostě nejsou prolézačky. Ale to vám vlastně nemusíme vůbec říkat, jste totiž šikovné a chytré děti a určitě to víte.

Životická tragédie je jednou z nejsmutnějších událostí v dějinách Slezska. Odehrála se za druhé světové války. Dne 4. srpna 1944 zaútočili v Životicích partyzáni na příslušníky těšínského gestapa v místním hostinci. Při přestřelce zahynuli tři příslušníci gestapa. Německé úřady se rozhodly krutě pomstít, přestože většina místních obyvatel s útokem neměla nic společného. Brzy ráno dne 6. srpna 1944 tak obklíčili příslušníci gestapa a němečtí četníci Životice a několik okolních vesnic. Gestapo z domů odvádělo muže a chlapce starší 16 let, často přímo před zraky jejich rodin. Bez řádného soudu vybrali 36 nevinných mužů, kteří neměli německé státní občanství, a na několika místech je zastřelili. Mnohé rodiny přišly o otce, syny nebo bratry a jejich život se navždy změnil. Jednalo se o nejmasovější likvidační akci na území Těšínského Slezska v době II. světové války. Hrůzná událost z Životic se tak zařadila po bok dalších odvetných akcí, jako bylo vypálení Lidic a vyhlazení Ležáků. Ne nadarmo Životice získaly po válce přídomek „slezské Lidice".

Památník není jen jedna budova. Je to místo, které vypráví příběh 36 lidských životů. Jeho dominantou je socha od sochaře Franciszka Świdra, která vyjadřuje velký smutek. Co na ní vidíte?

Uvnitř památníku najdete výstavu, která je srozumitelná dětem. Můžete si tam prohlédnout fotky obětí, zjistit, kolik jim bylo let a čím se živily. Uvidíte i skutečné předměty z té doby a mapy, které ukazují, jak tehdy nacisté vesnici obklíčili. Je to silný zážitek, který vám ukáže, že historie není jen v učebnicích, ale lidé ji žili přímo tam, kde dnes chodíte.

Hlavní ulicí nyní půjdeme z kopce. Od památníku vede zhruba 5 kilometrů dlouhý okruh naučné stezky. My se jí po část výletu necháme vést. Stezku značí modrá turistická značka. Její pruhy však nejsou namalovány vodorovně, ale svisle. Je to velmi neobvyklé, ještě nikdy jsme to na našich výletech neviděli.

Na druhé straně cesty spatříte **hřbitov**. Patří k nejstarším dochovaným místům obce a je úzce spojen s její historií. Nachází se v blízkosti kostela a po staletí sloužil jako místo posledního odpočinku místních obyvatel – sedláků, řemeslníků, šlechtických úředníků i kněží. Mnohé náhrobky připomínají polské i české rodiny, které na Těšínsku po generace společně žily. Můžete se tam mrknout. Ale potichoučku! Všimněte si, v jakém jazyce jsou náhrobky popsány. Českých jmen je tady málo. Na konci výletu vám vysvětlíme, proč si tady moc česky nepočtete.

Kráčejte po chodníčku z kopce. Vyhlížíme zahrádku, kterou hlídá větrný mlýn, sova a také trpaslíčci.

Jak se jmenovala princezna, která žila s trpaslíky? Vzpomenete si?

A teď to bude hodně těžká otázka: Dokážete všechny trpaslíky vyjmenovat? Můžou vám pomoci členové rodiny… I tak to bude fuška. Takže:Prófa, Stydlín, Rejpal, Kejchal, Dřímal, Štístko a Šmudla.

A vzpomenete si, na co se královna ptala kouzelného zrcadla?

Ano, dotaz zněl: „Zrcadlo, řekni, kdo je v zemi zdejší nejhezčí a nejkrásnější?“ Nebo tak nějak. Samozřejmě si to už nikdo nepamatuje přesně.

Kdo je nejkrásnější z vaší rodiny? Jasně! Přece maminka!

Pokračujeme po chodníku až ke zvoničce a můžeme si k tomu zazpívat.

Hej-hou, hej-hou a trpaslíci jdou.

A zpíváme si vesele, hej-hou, hej-hou.

Hej-hou, hej-hou, hej-hou,

když máme starost zlou,

vždy vrásky z čela vymaže hej-hou, hej-hou.

Než dojdeme ke zvoničce a křížku, můžeme se ponořit do historie. Ale opravdu jen do malé hloubky, nebojte. :)

Životice, dnes městská část Havířova, jsou mnohem starší než samotný Havířov. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1533. Tehdy to byla malá zemědělská vesnice na území Těšínského Slezska.

Kdo z vaší rodiny byl tenkrát na světě? Tipujeme, že prapraprapraprapraprababička a stejně starý pradědeček.

Zkuste se zamyslet, jak vznikl název obce. Napadá vás něco?

Název Životice pochází ze staročeského osobního jména Žibota (Zibota, Siboda). Nejstarší písemné zmínky (např. z 15. století) uvádějí název jako Ziboticze. Postupným historickým vývojem češtiny došlo k přehláskování na tvar Životice.

Představte si, že je vaše křestní jméno Život. Zkuste si to se svým příjmením. Líbí? :)

Hledáme **zvoničku**. Víte, k čemu kdysi zvoničky sloužily?

Zvoničky byly v minulosti pro vesnice něčím jako dnešní obecní rozhlas nebo upozornění v mobilu. Protože lidé kdysi neměli hodinky, telefony ani internet, potřebovali nějaký způsob, jak se domluvit nebo jak včas zareagovat na to, co se děje. Zvoničky plnily několik důležitých úkolů:

Zaprvé to byly časoměrky. Zvuk zvonu oznamoval lidem na polích, že je čas jít domů na oběd nebo že pracovní den končí. Zároveň zval k bohoslužbám nebo připomínal svátky.

Zadruhé sloužily jako varovný systém. Když se blížila velká bouřka, začalo hořet nebo vesnici hrozilo nějaké jiné nebezpečí, zvonilo se takzvaným poplachovým zvoněním. Zvuk byl rychlý a naléhavý, aby každý věděl, že se má připravit nebo běžet pomoci. Strašpytlové do zaječích...

Zatřetí měly důležitou roli při loučení. Zvony oznamovaly úmrtí někoho z obce, což byl způsob, jakým se vesnice dozvěděla o smutné zprávě. Aby mohla projevit úctu.

Za zvoničkou je **křížek**.

Jak se jmenuje muž, který na něm visí?

Najděte zlatý nápis. Text na něm je polsky.

2. Opište první písmeno posledního řádku.

Dokážete vzkaz přečíst a přeložit?

Opět se rozhlédněte. Hledáme dům pomalovaný obří malbou. Kdo ho najde jako první?

Památku svého pradědečka zastřeleného nacisty i dalších 35 mužů z životické tragédie takto uctil Nikola Vavrous z Havířova. Tahle obří malůvka je takzvaný **mural**. Copak že to je? Nástěnná malba, která je úřady povolena, takže vás za ni nikdo nezavře do chládku. Byla slavnostně odhalena 6. srpna 2024, tedy přesně 80 let poté, co gestapo u životického lesa místní muže a chlapce postřílelo.

Malba vznikla na fasádě staré stodoly jen pár kroků od místa, kde se v osudný tragický den nakládala na povozy těla zavražděných.

Umělec chtěl uctít památku zabitých mužů, tedy i svého pradědečka Teodora Warcopa.

Na muralu ztvárnil poslední okamžiky života svého předka. Sedí na trávě s rukama za hlavou, čeká na popravu a dívá se

k nedalekému lesu. Je to moc smutné…

Odbočíme doleva a uděláme si malou odbočku k **zámku**. Pak se sem ale zase vrátíme.

*Koncem 16. století byla v Životicích vybudována renesanční tvrz, která se později proměnila v menší **zámek**. Nešlo o mohutný hrad s vysokými věžemi, špatným vytápěním a nepohodlnými latrínami, ale o pohodlné panské sídlo. Právě odtud šlechtici spravovali své statky, rozhodovali spory mezi poddanými a dohlíželi na hospodaření. Se zámkem jsou spojováni například Pavel Bludovský z Kornic, Tobiáš Mošovský z Moravčína, Jiří Borynský z Roztropic, Adam Scipion z Kretčína nebo rod Marklovských. V průběhu staletí byl zámek několikrát přestavěn a získal také barokní podobu. Po roce 1948 patřil Státnímu statku Karviná a sloužil jako kanceláře. Také jako muzeum nebo i k bydlení. V současnosti je ale nejdůležitější jeho ochrana, protože je veden jako ohrožená památka. Což vidíte na vlastní oči.*

Architektonicky je nejcennější vchod s jednoduchým kamenným renesančním portálem (bránou). Otevírá vstup do průjezdu, v němž se dochoval zbytek nečitelného nápisu. (Skutečně je nečitelný. Pokoušeli jsme se ho přelouskat, ale neuspěli jsme.)

V současnosti zámek patří soukromé osobě.

Před sídlem stojí **socha svatého Jana Nepomuckého**. Spočítejte, kolik mu nad hlavou poletuje hvězdiček. Přičtěte další čtyři.

3. Napište výslednou číslici.

Víte, kdo byl Jan Nepomucký?

Svatý Jan Nepomucký je jednou z nejznámějších postav naší historie. Jeho sochy můžete potkat téměř v každé vesnici. Žil ve 14. století a působil jako významný církevní hodnostář v Praze. Podle legendy se stal obětí sporu mezi králem Václavem IV. a církví, protože odmítl vyzradit tajemství, které mu svěřila královna při zpovědi. (Sice tomu bylo úplně jinak, ale co na tom dnes záleží, že?)

Jisté je, že kvůli své odvaze a věrnosti pravdě byl svržen z Karlova mostu do řeky Vltavy, čímž se stal mučedníkem. (A také se tím potvrdila známá pravda, že každý dobrý skutek musí býti po zásluze potrestán.)

Proč ho ale vídáme na každém rohu, u mostů, na návsích nebo u silnic? Lidé si ho zvolili za svého ochránce před nebezpečím. Zejména před povodněmi a utonutím, protože je spojen s řekou. Postupem času se stal patronem všech vod, mlýnů, mostů a také ochráncem dobré pověsti. Protože byl v 18. století jedním z nejoblíbenějších světců, stavěly se mu sochy po celé české zemi jako poděkování za ochranu úrody a bezpečí před přírodními živly.

Svatého Jana Nepomuckého poznáš na první pohled podle typického vzhledu. Většinou má kolem hlavy svatozář s pěti hvězdami, v rukou drží kříž nebo palmovou ratolest a často má prst u úst, což symbolizuje jeho mlčenlivost a věrnost zpovědnímu tajemství.

Jistě už vám někdy někdo řekl: „Nestůj tam jako svatý Jan na mostě!“

Světci na mostech se totiž také nemohou hnout, i když by asi moc chtěli.

Zamáváme Nepomukovi i zámku a vrátíme se k silnici.

Znáte nějaké pohádkové princezny, které by tady mohly bydlet, pokud by se zámek hezky opravil?

Jak se jmenují? A ve kterých pohádkách vystupují?

Zkuste jich vyjmenovat alespoň pět. Schválně, jestli budou stejné jako ty, které napadly nás.

Princezna Lada z pohádky *O princezně se zlatou hvězdou na čele* musela svou krásu i zlatou hvězdu schovat pod kožíšek z myších kůží, aby unikla zlému králi Kazisvětovi.

Krasomila z pohádky *Potrestaná pýcha* byla zpočátku velmi pyšná a odmítala všechny nápadníky, dokud ji král Miroslav v převleku za zahradníka nenaučil, že největší hodnota člověka je v jeho pracovitosti a dobrém srdci.

Slavěnu z pohádky *Princ Bajaja* musí před drakem zachránit statečný němý Bajaja.

Princezna *Zlatovláska* má dvanáct sester, které vypadají úplně stejně. Jiřík ji pozná jen díky tomu, že mu pomůžou zvířátka, kterým kdysi zachránil život.

A pak tady máme Růženku a Sněhurku.

Které z princezen by tento zámek slušel? Máme jeden tip… Jaký je, vám docvakne, až za chvilku půjdeme kolem ovocných sadů.

Vrátíme se na ulici Padlých hrdinů a jdeme si k turistickému rozcestníku vyzvednout další písmenko do tajenky.

Najděte místo, které je odsud vzdáleno 2,5 km po červené turistické značce a je u něj obrázek autobusu.

(i tam vede jeden z našich výletů s tajenkou)

4. Napište název města.

Držíme se naučné stezky a po 100 metrech odbočíme doleva do sadů. Poznáte, které ovoce zde roste?

Životické sady jsou pro místní krajinu důležité. Představují živou historii zemědělství na Těšínsku. Historicky se zde sady rozkládaly na velmi rozlehlých plochách a patřily k nejvýnosnějším v okolí.

Co se tady pěstovalo? Hlavně odrůdy, které vydržely trochu toho chladnějšího povětří. A také ty, co se dobře skladovaly přes zimu, protože tehdy neexistovaly chladicí boxy. Musely ve zdraví vydržet až do příští sklizně. Z jablek to byly především *Jadernička moravská, Panenské české, Kožená reneta zimní* nebo *Strýmka*. Z hrušní se často vyskytovala *Clappova máslovka* nebo známá *Hardyho máslovka.* Tyto staré odrůdy mají jednu velkou výhodu: jsou chuťově velmi výrazné a často mnohem zdravější než moderní jablka ze supermarketu, protože nepotřebují tolik chemických postřiků. A jejich názvy jsou skvostné!

Dali byste si ke svačině Hardyho máslovku nebo Jaderničku moravskou? :)

Plody ze zdejších sadů byly v minulosti základem jídelníčku. Co se nesluplo normálně, zpracovalo se třeba na křížaly. Stačilo ovoce nakrájet a usušit – a zimní pochoutka byla na světě. Nesmíme zapomenout ani na povidla, která se vařila v měděných kotlích bez přidání cukru, protože kvalitní zralé ovoce bylo sladké samo o sobě. Dalšími mňamkami byly mošt a samozřejmě domácí pálenka, která byla v tomto kraji považována za tradiční léčivý prostředek. Vykurýrovala zažívání i různé jiné neduhy. Prý…

Znáte nějakou pohádku, ve které je důležité jablko?

Napovíme vám hned tři: otrávené jablko, Petronel, 12 měsíčků.

Jaké pohádky máme na mysli?

Dostáváme se k místu, kde je odbočka k pomníčkům životické tragédie. Takových pomníčků dnes potkáme mnoho. Kdo chce, může se jít podívat. Kdo ne, počká tady.

Pak budeme všichni pokračovat do ulice Na Polanech, kde odbočíme doleva.

Vidíte někdo dům se dvěma dřevěnými koly na stěně?

Jdeme stále po naučné stezce a vyhlížíme červený domeček s červeným plotem. Už jste někdy viděli červený plot?

Ve kterém názvu pohádky se objevuje červená barva?

Že jsem takhle zbarvená,

říkají mi červená.

Karkulka červená,

že jsem takhle zbarvená.

Že jsem takhle zbarvená.

Znáte tuto písničku z filmové pohádky *Tři bratři?* Máte ji rádi? My moc! Líbí se nám místa, kde byla pohádka natáčená. A také se nám líbili pan otec, vypravěč a Růženka.

Ulice Na Polanech nás přivádí k Zelené ulici. I zde je odbočka k pomníčkům.

Také je zde žlutá cedulka s číslem cyklostezky.

5. Opište druhou číslici.

My však pokračujeme po neznačené stezce stále rovně. Zelenou ulici tedy překročíme a vydáme se k domečkům, které máme po levicích. Napravo nás stále doprovázejí sady. Stromečky jsou zde tak nakloněné, že to vypadá, jako by si daly štamprličku. :)

Víte, proč jsou tolik nakloněné?

Vyhlížíme tunel, který tady vytvořily rostliny. Poznali by rodiče alespoň jednu z nich?

Túji tady pomáhá vytvořit most třeba přísavník.

Když jsme u těch mostů, věděli byste, kde najdete nejdelší most na světě?

Nejdelším mostem na světě je Danyang–Kunshan Grand Bridge. Nachází se ve východní Číně na vysokorychlostní železniční trati mezi Pekingem a Šanghají a měří neuvěřitelných 164,8 kilometru. To je přibližně stejná vzdálenost jako z Prahy do Českých Budějovic. Most byl otevřen v roce 2011 a velká část jeho trasy vede nad poli, řekami, kanály i jezery. Na stavbě pracovalo přibližně 10 000 dělníků a dokončení trvalo čtyři roky.

Věděli byste, kde najdete nejdelší most v naší zemi?

Je to pražský Radotínský most, který měří 2 291 metrů. Byl otevřen v roce 2010 jako součást Pražského okruhu. Přemosťuje široké údolí, kde se stýkají řeky Vltava a Berounka. A na obou koncích vás vtáhne do tunelů.

Čeká nás několik schůdků a za nimi Životický potok, který přejdeme. Stoupáme do mírného kopce.

Poznáte, které stromy tvoří jehličnatý lesík napravo za plotem?

Ťapeme stále rovně za nosíkem, dokud nevstoupíme do ulice Přátelství, která vede novou životickou zástavbou. Vidíte kolem sebe hezké novostavby a také dřevěné domky. Vše je nové, ale osídlení zdejšího kraje je mnohem starší...

Životice, které jsou dnes součástí Havířova, patří k nejstarším sídlům v širokém okolí. Jak už jsme si říkali, první písemná zmínka o obci pochází z roku 1533. Odborníci se však domnívají, že zde lidé žili již mnohem dříve. Vesnice vznikla na úrodném území Těšínského Slezska, kde byly výborné podmínky pro zemědělství a chov dobytka. V počátcích tu pravděpodobně našlo domov jen pět až deset rodin, tedy asi 50 až 80 obyvatel. Bydleli v jednoduchých dřevěných chalupách se slaměnými střechami a jejich každodenní život byl spojen především s prací na polích a v okolních lesích.

Po celá staletí byly Životice typickou zemědělskou vesnicí. Lidé se tu živili především pěstováním obilí, žita a ovsa a chovem krav, ovcí, prasat a drůbeže.

Znáte písničku *Když jsem já sloužil*?

Co všechno si mladík vysloužil? Kdo si vzpomene a zazpívá poslední sloku?

Když jsem já sloužil poslední léto,

vysloužil jsem si děvčátko za to.

To děvčátko jak poupátko

a ty boty do roboty.

A ten vůl jako kůl.

A ta ????? mléko dává.
A to tele hubou mele.

A ten vepř jako pepř.

A ta husa chodí bosa.

A ta kačka bláto tlačká.

A to kuře krákoře běhá po dvoře,
má panenka stele postel v komoře...

6. Doplňte do písničky chybějící slovo.

Co lidé dělali, když zrovna nedřeli na polích nebo u dobytka? V okolních lesích sbírali dřevo, houby a lesní plody a lovili drobnou zvěř. Většina z nich byli poddaní. Museli pracovat pro šlechtu a odevzdávat jí část své úrody. Peněz tehdy nebylo mnoho, a proto kvetly výměny. Co kdo měl, vyměnil za to, co neměl.

Přestože Životice neležely na nejvýznamnější obchodní cestě střední Evropy, vedly jejich okolím důležité zemské stezky spojující Těšín, Fryštát, Frýdek a další slezská města. Putovali po nich kupci s obilím, solí, dobytkem, plátnem i železnými výrobky. Díky tomu se místní obyvatelé setkávali s obchodníky z různých krajů, takže měli přehled, co se kde děje, a tak podobně.

Blížíme se k silnici, která klidně mohla být obchodní cestou.

Odbočíme doleva a vyhlížíme strom, který jako by na nás koukal očkem. Ba i náznak pusinky je vidět. Máme pravdu, nebo už máme z capání vidiny?

Kousek za ním se k sobě vinou bříza a dub. Myslíte, že spolu chodí? :)

A pak je tady buk s červeným pruhem. Najdete i ten?

Opět jsme se napojili na naučnou stezku, která je značená modrou turistickou značkou. Vidíte ji někde kolem sebe?

Než dojdeme na kruhový objezd, na kterém se vydáme doleva, ještě vám vysvětlíme, proč jsou tady všude nápisy v polštině.

Životice leží v kraji kdysi zvaném Těšínské Slezsko. V minulosti několikrát změnil hranice a dlouhá staletí nepatřil jen jednomu státu. Nejdřív patřil pod Rakousko-Uhersko, později se o něj přely Československo a Polsko, na čas ho zabralo i Německo. Proto zde odedávna vedle sebe žili Češi, Poláci i Němci. Prostě koktejl!

Většina obyvatel Životic mluvila doma polsky nebo zvláštním těšínským slezským nářečím. Nebylo to proto, že by žili v Polsku, ale protože jejich rodiny zde žily po mnoho generací a polština byla jejich mateřským jazykem.

Když po první světové válce vznikly Československo a Polsko, obě země chtěly Těšínsko získat. Přestože se uvažovalo o tom, že o budoucnosti rozhodnou sami obyvatelé hlasováním, nakonec k němu nedošlo. V roce 1920 bylo rozhodnuto, že Životice připadnou Československu.

Mnoho místních Poláků s tímto rozhodnutím nesouhlasilo, takže byly vztahy mezi Čechy a Poláky několik let napjaté. Když byla v roce 1938 podepsána Mnichovská dohoda a Československo se muselo vzdát pohraničních území, využilo situace také Polsko a obsadilo Těšínsko. Životice se tak na necelý rok staly součástí Polska.

V září 1939 však začala druhá světová válka. Německo napadlo Polsko a krátce poté obsadilo i Těšínsko. Životice se dostaly pod nacistickou správu a staly se součástí Německé říše. Právě během této okupace došlo 6. srpna 1944 k tragické události, při níž nacisté zastřelili 36 nevinných mužů, jak jsme si říkali.

I dnes proto v okolí Havířova najdeme polské školy, kulturní spolky nebo dvojjazyčné nápisy. Lidé se zde naučili žít vedle sebe a Těšínsko je známé tím, že se zde už po staletí setkávají česká, polská i slezská kultura. Právě tato pestrá historie dělá ze Životic a celého Těšínska výjimečné místo.

A jsme na „kruháku“.

Vidíte někde kolem beskydského boha Radegasta?

Radegast je jedním z nejznámějších slovanských bohů. Naši předkové ho uctívali ještě před příchodem křesťanství. Byl považován za ochránce pohostinnosti, úrody, hojnosti a podle některých starých pověstí také slunce a válečníků. Lidé věřili, že jim pomáhá zajistit dobrou úrodu, dostatek jídla a chrání jejich domovy. Setkáte se s ním hlavně v Beskydech a na Radhošti, kde má i svou nejznámější sochu. I tam vede jeden z našich výletů s tajenkou.

Turistické značky (červená i modrá) nás vedou na další křižovatku. Stojí na ní kříž a také cedulka, která upozorňuje na památné místo.

Ulice U Křížů připomíná místo, kde kdysi stávalo několik kamenných křížů. Nebyly zde náhodou: jednalo se o stará boží muka a kříže, která označovala významnou křižovatku a sloužila také jako místo zastavení, modlitby a orientace pro poutníky. Podobné kříže bývaly v minulosti běžnou součástí české krajiny.

Vidíte na cedulce znak města Havířov? Jsou na něm 4 pracovní nástroje, které jsou takřka stejného druhu. Proč myslíte, že tam jsou?

7. Jak se obecně nástroj nazývá?

Odbočíme do ulice U Křížů, která nás společně s červenou turistickou značkou dovede až k památníku.

Víme, že už jste unavení, navíc tady sem tam projede auto, takže žádné další dlouhé texty číst nemusíte. Budete jen hledat a trochu si zpívat.

Šupajdíme z kopce. Cestou můžete nalevo hledat domeček s dřevěnou verandou.

A teď koukejte po domečku s levandulovou předzahrádkou napravo.

V údolí vaše očka jistě zaznamenají budovu firmy Automont, ve které by určitě rádi bydleli Šmoulové. Sami vidíte proč.

8. Jak se jmenuje blonďatá šmoulí holčička?

Umí se smát i prát

a každý má je rád,

i vy je račte znát – Šmouly!

Kam přijdou, tam je šou,

skáčou a tancujou,

vysocí jsou na dva couly.

Že všechno dovedou,

to není náhodou,

zkrátka to s přírodou koulí.

Jakmile dozpíváme, hledáme další budovy a obrázky. A zase stoupáme… Fujky! Je to ale poslední dnešní stoupáníčko, tak si ho užijme! :)

Napravo stojí okrová budova plynárenského zařízení a domeček, co vypadá jako pomeranč. O kousek dál napravo popelnice hlídá oslík.

Vidíte ho?

Vzpomenete si, v jaké pohádce se oslíček otřásal a padaly z něj dukátky?

To bychom také chtěli umět! A vy? Co byste si za vyklepané mince – třeba tisíc korunek – koupili?

Víte, kolik by vážila vaše peněženka? Zkuste si tipnout. Kdo bude nejblíž, může vyzvat svůj dospělý doprovod, ať se otřese. Pokud má v sobě i jen malilinko z oslíka, jistě z něj nějaká ta kačka vypadne. Pro vás.

Tak co? Kdo byl nejblíž 3,6 kg?

Domeček se žlutými sloupy nalevo hlídá německý ovčák. Vidíte ho na obrázku?

Za hotelem Amerika odbočíme doprava a za minutku jsme v cíli.

Tajenku máme vyluštěnou. Kouká z ní na nás pohádková postava, o které jsme mluvili na začátku našeho výletu.
A vzhledem k tomu, že se dnešní trasa točila kolem jablíček, tak se toto jméno i nabízelo.

Hotovo! Procházka i osvěta jsou u konce. Děkujeme, že jste s námi šli, a také Městské knihovně Havířov, a především knihovnicím za pomoc s přípravou a poskytnutím textu všem výletníkům zdarma.

Doufáme, že se vám dnešní výlet s tajenkou líbil, přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou! ☺

Tip navíc: Těrlická vodní nádrž.

Pokud výlet procházíte v létě a je vám horko, poradíme, kde se můžete vykoupat. Jen kousek od Životic leží populární Těrlická vodní nádrž. Můžete k ní dojít za 15 minut pěšky nebo popojet pár minut autem.

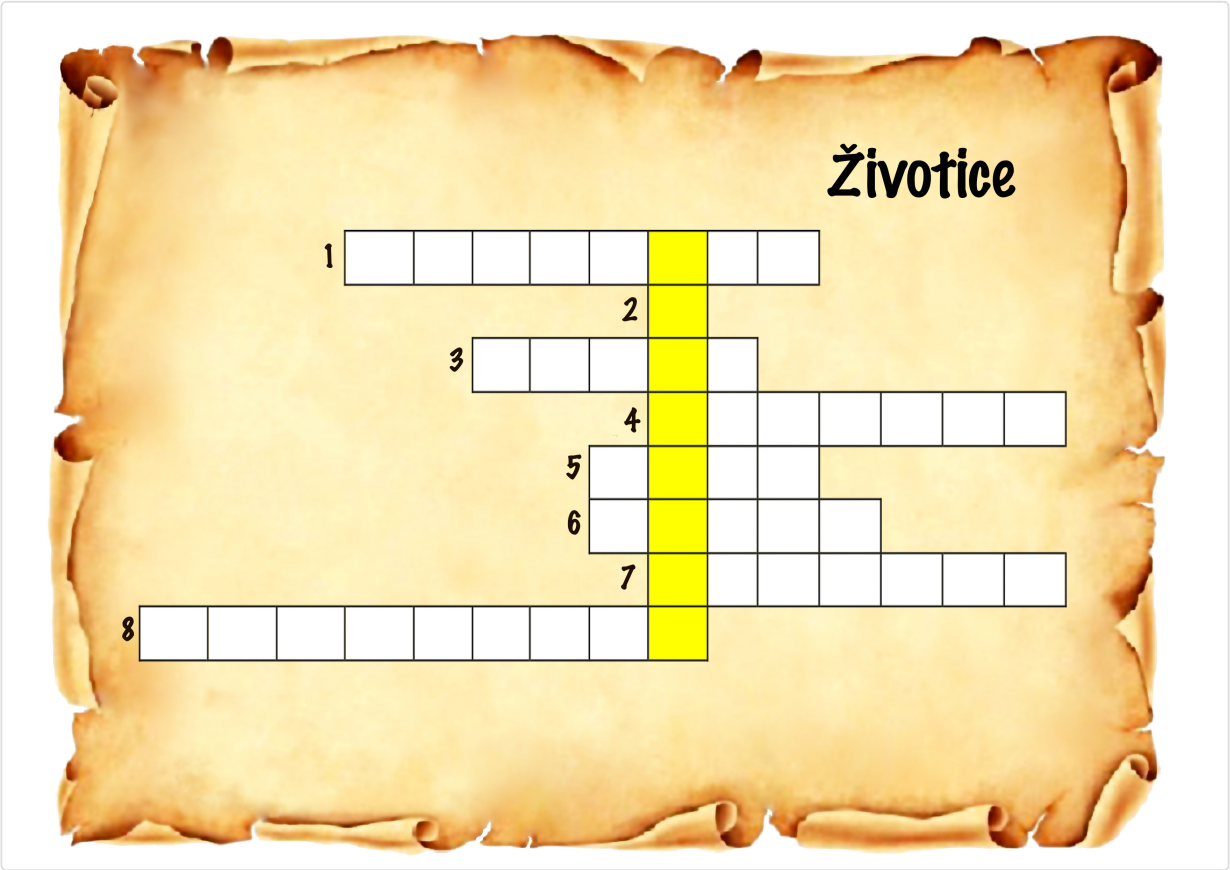
Tato přehrada leží na řece Stonávce mezi obcemi Těrlicko, Albrechtice a Horní Suchá. Byla vybudována v letech 1955 až 1964 především jako zásobárna průmyslové vody pro Třinecké železárny a důlní podniky. Zároveň plní významnou protipovodňovou funkci a pomáhá vyrovnávat průtoky na Stonávce. Nádrž zaujímá plochu přibližně 270 hektarů a pojme asi 27,4 milionu metrů krychlových vody.

V současnosti je Těrlická přehrada známá především jako oblíbené rekreační středisko. Návštěvníci sem přijíždějí za koupáním, rybařením, jachtingem, paddleboardingem i dalšími vodními sporty. Velkou tradici zde má také vodní lyžování, pro které jsou na přehradě vytvořeny vhodné podmínky.

V textu byly použity mimo jiné texty z webů www.kudyznudy.cz, https://www.cestyapamatky.cz, https://havirov-info.cz/ https://www.historickaostrava.cz/, https://www.muzeumct.cz/muzeum-tesinska/pobocky/zivotice, https://www.zivoticesobe.cz/, https://sadyzivotice.cz atd.

Otázky k tajence

1. **MUZEUM …….**
2. **Opište první písmeno posledního řádku.**
3. **Napište výslednou číslici.**
4. **Napište název města.**
5. **Opište druhou číslici.**
6. **Doplňte do písničky chybějící slovo.**
7. **Jak se jmenuje nástroj?**
8. **Jak se jmenuje blonďatá šmoulí holčička?**

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 28.11.2026 05:00